

" ...

**I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ:**

Dava dilekçesinde, "Konunun Analizi ve İptal Gerekçeleri" ve "İptali İstenen Hüküm" başlıkları altında; vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarına, Anayasa'ya karşın, üniversite niteliği ve işlevi verildiği, bu madde hükmü ile vakıfların kurdukları yükseköğretim kurumlarına Yükseköğretim Kurulu kararıyla "üniversite" denebileceği, vakıfların üniversite kurmalarına, Anayasa ve hukuk karşısında olanak bulunmadığı için bu konuda net bir anlatımdan bilinçli bir biçimde ve özenle kaçınıldığı, sadece bu kurumlara, Yükseköğretim Kurulu kararı ile "üniversite" adının verilebileceğine ilişkin anlatımlarla vakıflara üniversite kurma hakkı tanındığı, kimi vakıfların, açıkça bir yasa hükmüne dayanmadan da kurdukları yükseköğretim kurumlarını "üniversite" olarak adlandırıp, üniversitenin tüm yetki ve işlevlerini eylemli olarak ve resmen kullandıkları belirtildikten sonra, aynen şöyle denilmektedir:

"1- Anayasa'nın 130. Maddesine Aykırılık ve Gerekçesi:

Anayasa'nın 130. maddesi; "Yükseköğretim kurumlarını", 131. maddesi ise; "Yükseköğretim üst kuruluşlarını" düzenlemektedir.

Anayasa'nın 130. maddesinin birinci fıkrasından anlaşıldığına göre, Yükseköğretim kurumları; "... ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere" kurulan çeşitli birimler ile üniversitelerdir.

Nitekim, "Yüksek Öğretim Kanunu", "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin (c) bendinde; "Yükseköğretim kurumları; üniversiteler, fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, meslek yüksek okulları ile uygulama ve araştırma merkezleridir." demektedir.

Anayasa'nın 130. maddesinin birinci fıkrasında görülmektedir ki, Anayasa; yükseköğretim kurumlarından olan üniversiteyi, diğerlerinden farklı olarak açıkça belirlemiş ve tanımlamış olduğu gibi, kim tarafından ve nasıl kurulacağını da açıkça göstermiştir.

Ama, üniversite dışındaki yükseköğretim kurumlarını; "ortaöğretime dayalı, çeşitli düzeylerde, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere kurulan çeşitli birimler" olarak nitelendirmekle yetinmiştir.

Anayasa'nın 130. maddesinin birinci fıkrasından anlaşılabacağı üzere, Anayasa, yükseköğretim kurumlarından olan üniversiteyi, çeşitli birimleri olan, kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip ve Devlet tarafından, kanunla kurulan kurumlar olarak tanımlamıştır.

Bu tanıma göre, üniversiteler;

- Ancak, devlet tarafından kurulabilirler,
- Ancak, kanunla kurulurlar,
- Kamu tüzelkişiliğine sahiptirler,
- Bilimsel özerkliğe sahiptirler,

**Esas Sayısı: 1990/2**

**Karar Sayısı: 1990/10**

- Çeşitli yükseköğretim kurumlarından oluşurlar.

Nitekim, "Yükseköğretim Kanunu" Anayasa'nın 130. maddesindeki hükümlere koşut olarak, 3. maddesinin (c) fıkrasında, yükseköğretim kurumlarının hangi birimlerden ibaret olduğunu belirledikten sonra, (d) fıkrasında da üniversiteyi; "Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir Yükseköğretim Kurumudur." şeklinde tanımlanmıştır.

Görülüyor ki, Anayasa yükseköğretim kurumları ile üniversite yapılanmasını ve niteliklerini farklı bir biçimde düzenlemiştir.

Nitekim, üniversitenin Devlet tarafından kanunla kurulacağı ve kamu tüzelkişiliğine sahip olacağını vurgulayan Anayasa'nın 130. maddesi, ikinci fıkrasında; vakıflar tarafından yükseköğretim kurumları kurulabileceği esasını getirmiştir.

Sunulan durumlar karşısında, vakıflara üniversite kurma olanağı getiren bu hüküm Anayasa'nın 130. maddesine aykırıdır. Bu nedenle iptali gerekir.

2- Anayasa'nın 123. Maddesine Aykırılık ve Gerekçesi:

Anayasa'nın 123. maddesi; "Kamu tüzelkişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanarak kurulur." demektedir.

Üniversitelerin yüklendiği hizmetler, esasında bir kamu hizmetidir. Anayasa, bu kamu hizmetlerinin bir kamu tüzelkişisi tarafından gerçekleştirileceğini öngörmektedir. Bir başka ifade ile; üniversite sözcüğü bir kamu tüzelkişiliğini de içermektedir.

Konunun özelliği bu olunca, iptali talep edilen ve bir genel hüküm niteliğini taşıyan bu maddeye dayanarak vakıfların üniversite oluşturmaları, kamu tüzelkişilikleri oluşturmaları Anayasa'nın 123. maddesi karşısında olası değildir.

Kamu tüzelkişilerinin kanunla kurulması veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanarak kurulması zorunluluğu karşısında vakıfların kurduğu yükseköğretim kurumlarına YÖK kararıyla üniversite adı verilemez.

Bu nedenle Yasa'nın anılan 3. maddesi, Anayasa'nın 123. maddesine de aykırıdır. İptali gerekir.

3- Anayasa'nın 6. Maddesine Aykırılık ve Gerekçesi:

Anayasa'nın 6. maddesi;

"VI. Egemenlik

Madde 6.- Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.

Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organları eliyle kullanır.

**Esas Sayısı: 1990/2**

**Karar Sayısı: 1990/10**

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." demektedir.

Üniversitelerin yüklendiği hizmetler, kamu gereksinimlerini karşılayan ve bu nedenle de kamu hizmeti niteliğini taşıyan hizmetlerdir. Kamu hizmetlerini ancak kamu kurumları görürler.

Kamu hizmetlerini yürütecek kurumlar, vakıflar gibi egemenlik gücünden yoksun, herhangi bir Anayasa hükmü ile yetkilendirilmemiş, özel hukuk tüzelkişilerince oluşturulamazlar.

Bu nedenle, vakıfların kamu hizmeti gören, kamu tüzelkişiliğine sahip üniversite kurmaları Anayasanın 6. maddesi karşısında da olası değildir.

Sunulan bu durumlar nedeniyle Yasa'nın 3. maddesi Anayasa'nın 6. maddesine de aykırıdır. İptali gerekir.""